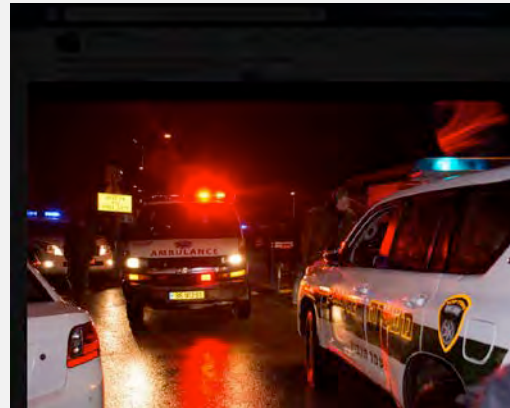

27 בינואר 2016

פיגוע הדקירה בבית חורון מהווה "עליית מדרגה" מבחינת המורכבות היחסית, התעוזה והתכנון המוקדם

זירת הפיגוע בבית חורון בו נהרגה ישראלית ושנייה נפצעה באורח בינוני (צילום: חטיבת התקשורת של משטרת ישראל 24 בינואר 2016)

מאפיינים כלליים של הפיגוע

1. ב-25 בינואר 2016 בוצע פיגוע דקירה בישוב בית חורון (סמוך לכביש הראשי 443, המוביל לירושלים). שני סטודנטים פלסטינים, שהכירו, ככל הנראה, זה את זה באוניברסיטת ביר זית, קפצו מעל הגדר המקיפה את הישוב וחדרו אליו. הם הגיעו למכולת של הישוב שם דקרו צעירה, שעמדה סמוך למקום. כאשר נכנסו למכולת הדפו אותם קונים שהיו שם וגירשו אותם החוצה. השניים יצאו והחלו להימלט. לפני שנמלטו הספיקו לדקור אישה נוספת. איש ביטחון ירה בשני המחבלים והרג אותם. סמוך למכולת נמצאו שלושה מטעני צינור מאולתרים, שהשניים השליכו, אשר לא התפוצצו. שתי הנשים נפצעו, האחת באורח אנוש והשנייה באורח בינוני. ההרוגה היא שלומית קריגמן ז"ל, בת 23, שמתה מפצעה.

2. בתקשורת הפלסטינית דווח, כי שני המחבלים הם חסין מחמד אבו ע'וש, בן 17, ממחנה הפליטים קלנדיא; ואבראהים אסאמה יוסף עלאן, בן 23, מהכפר בית עור אלתחתא, מערבית לראמאללה (דף הפייסבוק PALDF, 25 בינואר 2016). השניים למדו יחד באוניברסיטת ביר זית שם ככל הנראה הכירו זה את זה (דף הפייסבוק של חסין אבו ע'וש, 26 בינואר 2016).

3. לפיגוע בבית חורון היו **מספר מאפיינים השונים** מאלה של רוב פיגועי מתקפת הטרור הנוכחית: השתתפו בו שני מחבלים, **שהפגינה רמת תעוזה גבוהה** (חדירה לישוב באור יום באמצעות טיפוס על גדר); **התכנון היה מורכב יותר** מאשר פיגועי הדקירה שגרתיים (פיגוע משולב של דקירה ופיצוץ מטענים). נראה גם שבניגוד לפיגועים במתקפת הטרור הנוכחית, שאת רובם מבצעים מחבל או מחבלת יחיד או יחידה באופן ספונטאני, **קדם לפיגוע זה תכנון ותיאום מוקדם בין שני המבצעים**.

4. עיון בדף הפייסבוק של אחד ממבצעי הפיגוע **ממחיש היטב את תפקידן של הרשתות החברתיות במתקפת הטרור הנוכחית כמקור השראה למבצעים**, כפלטפורמה להעלאת רחשי ליבם ובמקרה זה **גם כאמצעי הקשר בין המבצעים** (ראו נספח). לחסין אבו ע'וש (הצעיר בין השניים) היה דף פייסבוק פעיל בו העלה תמונות של פלסטינים, שנהרגו וע"י כוחות הביטחון הישראליים, **אשר הפכו עבורו למודל חיקוי**. מספר ימים לפני ביצוע הפיגוע, הוא התכתב עם חברו (המבוגר) אברהם עלאן, שביצע עימו את הפיגוע, ועדכן אותו על כוונתו "לצוד דרבנים ביום שני", ככל הנראה קוד מוסכם ביניהם לבצע את הפיגוע ולהרוג ישראלים (דף הפייסבוק של חסין אבו ע'וש, 21 בינואר 2016).

5. פיגוע הדקירה בבית חורון מסמן להערכתנו מגמה של **עלייה ב"איכות" הפיגועים וברמת התעוזה של המבצעים**, הגם שניתן להבחין בירידה כמותית בהיקפם. העלייה באיכות הפיגועים וברמת הקטלניות שלהם באה לידי ביטוי **בסדרת פיגועי חדירה לתוך ישובים** (שני הרוגים) ובריבוי פיגועי ירי, אחד מהם בלב ת"א (שלושה הרוגים). ניתן להעריך, כי **חמאס וארגוני הטרור האחרים** ינסו גם הם לשדרג את מערכת הטרור הנוכחית ע"י הגברת המימד הצבאי שלה על חשבון אופייה העממי.

המאפיינים המבצעיים

מאפייני הפיגוע

6. לפיגוע בבית חורון **מספר מאפיינים מבצעיים שונים מאלה של רוב פיגועי מתקפת הטרור הנוכחית**. אמנם שני המחבלים עונים לפרופיל השכיח של רוב מבצעי הפיגועים בהייתם צעירים בגילם, רווקים, סטודנטים באוניברסיטה אולם בהיבטים של התכנון והביצוע היו בפיגוע מספר מאפיינים חדשים:

א. **תכנון הפיגוע** - עד כה ביצעו את רוב הפיגועים מחבלים, שפעלו לבדם באופן ספונטאני כתוצאה מהחלטה אישית. פעמים רבות התקבלה ההחלטה ללא ידיעת בני משפחותיהם. מעיון בדף הפייסבוק של חסין אבו ע'וש, אחד ממבצעי הפיגוע, עולה, כי ב-21 בינואר 2016, ארבעה ימים לפני ביצוע הפיגוע, הוא התכתב עם חברו אברהם עלאן, שביצע יחד עימו את הפיגוע, ועדכן אותו על כוונתו "לצוד דרבנים ביום שני". כך כתב: "(אני) בעצמי אטעם... את טעם הדורבן... הגיוני חכם... ביום שני נצא לצוד דרבנים" (דף הפייסבוק של חסין אבו ע'וש, 21 בינואר 2016). היה זה ככל הנראה קוד מוסכם ביניהם לגבי היציאה לביצוע את הפיגוע

והדבר מעיד כי הפיגוע בבית חורון היה מתוכנן ולא בוצע באופן ספונטאני. גם השגת מטעני הצינור ושילובם בפיגוע חייבה תכנון והכנה מראש.

ההתכתבות בין השניים בדף הפייסבוק בה הם, ככל הנראה, מתאמים את היציאה לביצוע הפיגוע. בראש הדף תמונתה של הדיל אלהשלמון, שניסתה לדקור ב-22 בספטמבר 2015 חייל צה"ל בחברון. חסין אבו ע'וש כותב לאבראהים עלאן על כוונתו "לצוד דורבנים ביום שני" בערבית: " (אני) בעצמי אטעם... את טעם הדורבן... הגיוני חכם... יום שני נצוד דורבנים" (דף הפייסבוק של חסין אבו ע'וש, 21 בינואר 2016).

ב. **רמת התעוזה** - הפיגוע בוצע בלב ישוב מגודר ביום. זוהי הפעם השלישית בשבועיים האחרונים בה מתבצע פיגוע בתוך ישוב אולם הפעם היו אלה שני מחבלים, **שקפצו מעל לגדר המקיפה את הישוב, חדרו אליו והגיעו למכולת הממוקמת במרכזו**. מתיאור (ראשוני) של האירוע ניתן להתרשם, כי **השניים גילו "דבקות במטרה"** והמשיכו בניסיונות הדקירה גם לאחר שפצעו את האישה הראשונה (על אף הסיכון האישי הרב).

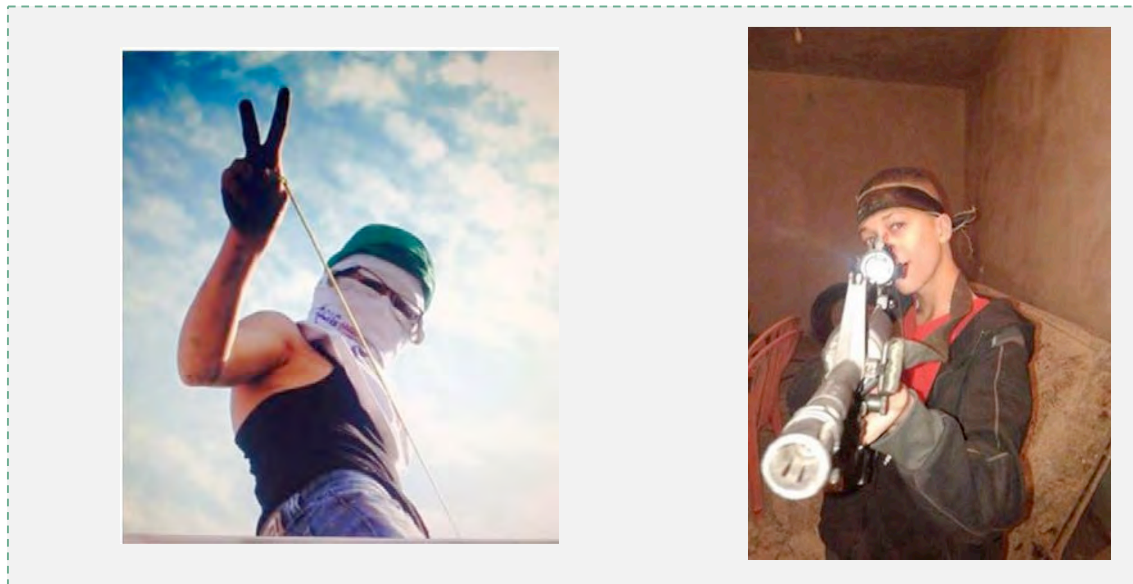
ג. **מורכבות הפיגוע** - אנו מתרשמים, כי הפיגוע היה מורכב יותר מפיגועי הדקירה הקודמים. הוא כלל הכנות מוקדמות, תיאום בין שני המבצעים, ושימוש בכמה אמצעי לחימה. במקום נמצאו שלושה מטעני צינור מאולתרים, שהשניים התכוונו לפוצץ, ככל הנראה בנוסף לדקירות. עד כה רוב פיגועי הדקירה, שבוצעו במתקפת הטרור הנוכחית היו פיגועים "פשוטים" יחסית, שכללו שימוש בסכין בלבד.

פרטים ראשוניים על מבצעי הפיגוע

7. בתקשורת הפלסטינית דווח, כי המחבלים, שביצעו את פיגוע הדקירה בבית חורון הינם **חסין מחמד אבו ע'וש**, בן 17 ממחנה הפליטים קלנדיא, ואבראהים אסאמה יוסף עלאן, בן 23 מהכפר בית עור אלתחתא, מערבית לראמאללה (דף הפייסבוק PALDF, 25 בינואר 2016). השניים למדו יחד באוניברסיטת ביר זית (דף הפייסבוק של חסין אבו ע'וש, 26 בינואר 2016), שם ככל הנראה הכירו.

8. דפי פייסבוק מקומיים של מחנה הפליטים קלנדיא פרסמו תמונות של חסין אבו ע'וש וכינו אותו בשם "השהיד הגיבור". למחבל הצעיר היה כנראה עבר של עימותים עם כוחות הביטחון הישראליים. באחת התמונות נראה המחבל כשהוא רעול פנים במהלך עימותים עם כוחות הביטחון הישראליים. בתמונה אחרת הוא צולם כשהוא אוחז ברובה (דף הפייסבוק מחנה הפליטים קלנדיא ראשית, 26 בינואר 2016).

9. תנועת פתח פרסמה הודעת אבל רשמית על מותו של אברהים אסאמה עלאן, פעיל התנועה (דף הפייסבוק QUDSN, 25 בינואר 2016). כבמקרים קודמים ההודאה אינה מעידה בהכרח על פעילותו במסגרת פתח.

מימין : חסין מחמד אבו ע'וש, חמוש ברובה (דף הפייסבוק Kalandia Camp Soldiers, 26 בינואר 2016). משמאל : חסין אבו ע'וש רעול פנים במהלך עימותים עם כוחות הביטחון הישראליים (דף הפייסבוק מחנה הפליטים קלנדיא ראשית, 26 בינואר 2016)

הודעת אבל רשמית מטעם פתח על מותו של בן התנועה "הشهיד הגיבור" אברהים אסאמה עלאן (דף הפייסבוק QUDSN, 25 בינואר 2016)

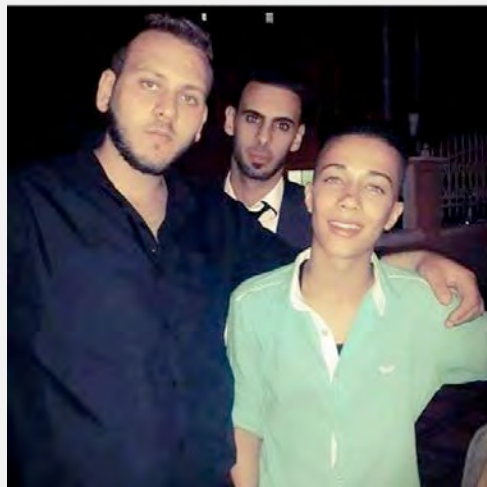
נספח

כרוניקה של הבשלת רעיון הפיגוע, כפי שהיא משתקפת מעל דפי הפייסבוק

10. עיון בדף הפייסבוק הפעיל של חסין אבו ע'וש ממחיש את הלך הרוח בקרב הצעירים הפלסטינים במהלך מתקפת הטרור הנוכחית ואת מידת השפעתן של הרשתות החברתיות על מבצעי הפיגועים. מעיון בדף הפייסבוק שלו בחודש האחרון עולה, כי אבו ע'וש העלה תמונות של פלסטינים, שנהרגו במהלך ביצוע פיגועים או במהלך עימותים עם כוחות צה"ל אותם ככל הנראה העריץ וראה בהן מודל לחיקוי. לתמונות צירף חסין אבו ע'וש תגובות המשבחות את מעשי ההרוגים ומשאלות לחקות את מעשיהם.

11. מעקב אחר הפוסטים שהעלה אבו ע'וש בתקופה האחרונה לחייו יכולים אולי להוות דוגמא כיצד מתבשל רעיון לבצע פיגוע בהשראת מעשיהם של הרוגים פלסטינים קודמים. להלן דוגמאות מהפוסטים שהעלה אבו ע'וש לדף הפייסבוק שלו במהלך חודש ינואר 2016 עד יום לפני היציאה לפיגוע, בסדר כרונולוגי:

א. ב-6 בינואר 2016 הוא העלה לפייסבוק תמונה שלו עם לית' אשרף (מנאצרה) אלשועאני, שנהרג במהלך חילופי אש עם כוחות צה"ל ב-16 בנובמבר 2015 במחנה הפליטים קלנדיא (דף הפייסבוק של חסין אבו ע'וש, 6 בינואר 2016). ההרוג בן מחנה הפליטים שבו התגורר חסין אבו ע'וש, הפך ככל הנראה עבורו למודל לחיקוי.

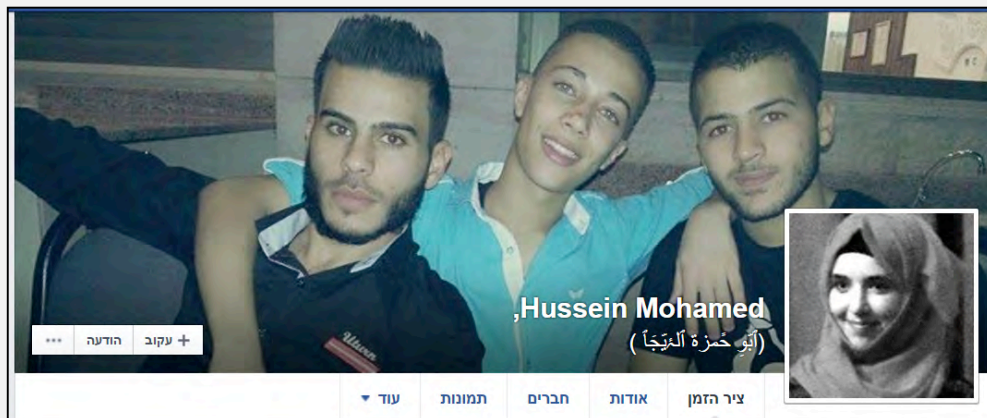
חסין אבו ע'וש בתמונה יחד עם המחבל לית' אלשועאני (דף הפייסבוק של חסין אבו ע'וש, 6 בינואר 2016)

ב. ב-12 בינואר 2016 העלה פוסט בו כתב "איני רוצה דברים, שבאים מן האדם. אני רוצה דברים שבאים מעל השמים כמו גשם... כמו מזל... וכמו **השהאדה** !! [הקרבה למען אללה, מות קדושים]" (דף הפייסבוק של חסין אבו ע'וש, 12 בינואר 2016).

ג. ב-14 בינואר 2016 החליף את תמונת הפרופיל שלו לתמונתה של הדיל אלהשלמון, שנהרגה בשעה שניסתה לבצע פיגוע דקירה ב-22 בספטמבר 2015 של חייל צה"ל בחברון [והפכה לאחר מותה למודל חיקוי].

הדף הראשי בפייסבוק של חסין אבו ע'וש. מימין: תמונתה של המחבלת הדיל אלהשלמון, למעלה תמונתו של חסין אבו ע'וש (במרכז) עם חבריו (דף הפייסבוק של חסין אבו ע'וש, 26 בינואר 2016)

ד. ב-14 בינואר 2016 העלה גם את תמונת גופותיהם של חמזה אבו אלהיג'א, בכיר בזרוע הצבאית של חמאס במחנה הפליטים ג'נין, ובנו של בכיר החמאס ג'מאל אבו אלהיג'א, שנהרג ב-22 במרץ 2014 במהלך חילופי אש עם כוחות במהביטחון הישראליים במחנה הפליטים ג'נין. ואת תמונתו של לית' אשרף (מנאצרה) אלשועאני. מתחת לתמונות כתב: "הלואי והייתי במקומכם.. שהייד הגיבור ארי חילופי האש חמזה ג'מאל אבו אלהיג'א. שהייד הגיבור לית' אשרף אלשועאני" (דף הפייסבוק של חסין אבו ע'וש, 14 בינואר 2016)

הפוסט שהעלה לזכרם של חמזה אבו אלהיג'א ולית' אשרף (מנאצרה) אלשועאני

ה. באותו יום בפוסט אחר, שהעלה כתב על המחבלת הדיל אלהשלמון: "מי ינקום את מותך
השהידה הדיל אלהשלמון" (דף הפייסבוק של חסין אבו ע'וש, 14 בינואר 2016).

ו. ב-17 בינואר 2016 העלה לדף הפייסבוק פוסט המאדיר שוב את המחבלים **אחמד אבו
אלעישי ולית' אלשועאני**, שנהרגו במהלך חילופי אש עם כוחות צה"ל ב-16 בנובמבר 2015
במחנה הפליטים קלנדיא. בפוסט כתב: "אחמד ולית'. מחנה הפליטים (קלנדיא) לא שוכח
אתכם על שרדפתם אחר מערכות הגבורה וההקרבה החזקים ביותר בהגנה על תושבי מחנה
הפליטים האיתן והגאה. שריבון העולמים ירחם עליכם" (דף הפייסבוק של חסין אבו ע'וש, 17
בינואר 2016).

הכרזה לזכרם של המחבלים אחמד אבו אלעישי ולית' אלשועאני, שהעלה לדף הפייסבוק שלו

ז. ב-18 לינואר 2016 העלה תמונה שלו יחד עם אבראהים אסאמה עלאן, בן זוגו לביצוע
הפיגוע.

חסין אבו ע'וש ואבאיהם עלאן בתמונה משותפת (דף הפייסבוק של חסין אבו ע'וש, 18 בינואר 2016)

ח. ב-19 בינואר 2016 העלה פוסט בו ציטט את דבריו של לית' אשרף אלשועאני: "אני שונא את ישראל ואוהב את פלסטין. אנשאללה אמות ואהרג ולא איעצר". בתגובה שכתב לציטוט: "אלף (ברכות) שלום מאיתנו לית' אשרף, למי ששנא את ישראל והשפיל את מדינתם על ידי נשקר" (תגובת חסין אבו ע'וש לדברי אלשועאני). כמו כן הוא העלה את תמונתו של לית' אלשועאני (דף הפייסבוק של חסין אבו ע'וש, 19 בינואר 2016).

מימין: הדברים שכתב בתגובה לדברי לית'. משמאל: תמונתו של לית' אלשועאני כשהוא חמוש ברובה M-16.

ט. ב-20 בינואר 2016 כתב מעין צוואה במילים אלה: "איני בטוח כי אהיה בעולם עוד זמן רב.. אבל אני מייחל שזכרי הטוב ישמר אצל כולם לנצח" (דף הפייסבוק של חסין אבו ע'וש, 20 בינואר 2016).

הפוסט בו כתב אבו ע'וש כי אינו בטוח שיהיה בעולם עוד זמן (דף הפייסבוק של חסין אבו ע'וש, 20 בינואר 2016)

1. **ב-21 בינואר 2016**, ארבעה ימים לפני ביצוע הפיגוע, התכתב בדף הפייסבוק עם חברו אבראהים עלאן, ועדכן אותו על כוונתו "לצוד דרבנים ביום שני". כך כתב: "(אני) בעצמי אטעם... את טעם הדורבן... הגיוני חכם... **ביום שני נצא לצוד דרבנים**" (דף הפייסבוק של חסין אבו ע'וש, 21 בינואר 2016).

ההתכתבות בין השניים בדף הפייסבוק בה מתאמים ככל הנראה השניים את היציאה לביצוע הפיגוע. (דף הפייסבוק של חסין אבו ע'וש, 21 בינואר 2016).

1א. **ב-24 בינואר 2016**, יום לפני ביצוע הפיגוע העלה שני פוסטים, שבראייה לאחור נראים כמעין צוואה. בפוסטים אלה הוא מדבר בלשון רבים יתכן רמז לכך שלא יבצע את הפיגוע לבדו. בפוסט הראשון כתב, כי **ביקש מהאל שיקבל אותם כשהידים בגן עדן**. בערבית: "ההיסטוריה תכתוב, כי אנו נאבקנו בישראל באמצעות אבן, סכין, מטענים, נשק וליבנו. **הקרבתנו עצמנו בדרך השליח (קרי מחמד) ע"י דם המג'האדין [לוחמי הג'יהאד]. אוי אלוהים, קבל אותנו**

כשהידים בגן העדן". בפוסט השני כתב "הו אלוהים קבל אותנו אצל השהידים הצדיקים שלנו... הו אלוהים פתח לנו את שערי רחמיך... וניצחון המג'האדין..." (דף הפייסבוק של חסין אבו ע'וש, 24 בינואר 2016).

Hussein Mohamed

24 ינואר ב-03:02

سيكتب التاريخ أنا واجهنا إسرائيل . بحجر . بسكين . بعبوات . بسلاح . بقلوبنا . وفدينا مسرى الرسول بدماء
المجاهدين . اللهم تقبلنا شهداء . من جنة الفردوس

Hussein Mohamed

24 يנוار ب-01:08

اللهم تقبلنا عند شهدائنا الأبرار ..
اللهم أفتح لنا ابواب رحمتك .. ونصر مجاهدين
وسهل لهم أمرك .. وا جعل من بين أيديهم سدا ومن خلفهم سدا واغشيناهم وهم لا يبصرون

שני הפוסטים, שהעלה חסין מחמד אבו ע'וש יממה לפני ביצוע הפיגוע: "...הו אלוהים, קבל אותנו כשהידים בגן העדן".